ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα) της 19ης Φεβρουαρίου 1998 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-369/94 και T-85/95,

DIR International Film Srl, εταιρία ιταλικού δικαίου με έδρα τη Ρώμη,

Nostradamus Enterprises Ltd, εταιρία αγγλικού δικαίου με έδρα το Λονδίνο,

Union PN Srl, εταιρία ιταλικού δικαίου με έδρα τη Ρώμη,

United International Pictures BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου με έδρα το Άμστερνταμ,

United International Pictures AB, εταιρία σουηδικού δικαίου με έδρα τη Στοκχόλμη,

United International Pictures APS, εταιρία δανικού δικαίου με έδρα την Κοπεγχάγη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

United International Pictures A/S, εταιρία νορβηγικού δικαίου με έδρα το Όσλο,

United International Pictures ΕΠΕ, εταιρία ελληνικού δικαίου με έδρα την Αθήνα,

United International Pictures OY, εταιρία φινλανδικού δικαίου με έδρα το Ελσίνκι, και

United International Pictures y Ciá SRC, εταιρία ισπανικού δικαίου με έδρα τη Μαδρίτη,

εκπροσωπούμενες από τον Michel Waelbroeck, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Berend Jan Drijber και Peter Oliver, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση, πρώτον, των από 12 Σεπτεμβρίου 1994 εγγράφων που το European Film Distribution Office (Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανομής Ταινιών, στο εξής: ΕΓΔΤ) απηύθυνε στις προσφεύγουσες, με τα οποία ανακοίνωσε την αναβολή λήψεως αποφάσεως σχετικά με τις αιτήσεις χορηγήσεως δανείου που υπέβαλαν οι προσφεύγουσες στο πλαίσιο του προγράμματος δράσεως για την ενθάρρυνση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας (MEDIA) για τη διανομή δύο κινηματογραφικών ταινιών και/ή της πράξεως με την οποία η Επιτροπή έδωσε σχετικές οδηγίες στο ΕΓΔΤ, και, δεύτερον, της από 5 Δεκεμβρίου 1994 πράξεως με την οποία το ΕΓΔΤ απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις χορηγήσεως δανείου και/ή της πράξεως με την οποία η Επιτροπή έδωσε σχετικές οδηγίες στο ΕΓΔΤ,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, Πρόεδρο, V. Tiili και R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 1ης Οκτωβρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κανονιστικό πλαίσιο και ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 21 Δεκεμβρίου 1990 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 90/685/ΕΟΚ, για την εφαρμογή προγράμματος δράσης για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης

της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας (MEDIA) (1991-1995) (ΕΕ L 380, σ. 37, στο εξής: απόφαση 90/685). MEDIA είναι τα αρχικά των λέξεων «mesures pour encourager le développement de l'industrie audiovisuelle». Με την απόφαση αυτή το Συμβούλιο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεώρησε ότι η ενίσχυση της οπτικοακουστικής ικανότητας της Ευρώπης είναι υψίστης σημασίας (πρώτη αιτιολογική σκέψη). Διευκρινίζει, στη συνέχεια, ότι έλαβε υπό σημείωση την ανακοίνωση της Επιτροπής που συνοδεύεται από δύο προτάσεις για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με πρόγραμμα δράσεως για την ενθάρρυνση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας «MEDIA» 1991-1995 [COM(90) 132 τελικό, της 4ης Μαΐου 1990, μη δημοσιευθείσα στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, στο εξής: ανακοίνωση για την πολιτική του οπτικοακουστικού τομέα] (όγδοη αιτιολογική σκέψη). Υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι η ευρωπαϊκή οπτικοακουστική βιομηχανία πρέπει να καταπολεμήσει την πολυδιάσπαση των αγορών και να προσαρμόσει της δομές της όσον αφορά την παραγωγή και τη διανομή, που τις χαρακτηρίζει στενότητα και ανεπαρκής απόδοση (δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη), και ότι πρέπει, σ' αυτό το πλαίσιο, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη).

2 Κατά το άρθρο 2 της αποφάσεως 90/685 σκοποί του προγράμματος MEDIA είναι:

— να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου εντός του οποίου οι επιχειρήσεις της Κοινότητας θα έχουν ένα κινητήριο ρόλο δίπλα στις επιχειρήσεις των άλλων ευρωπαϊκών χωρών,

— να δημιουργήσει κίνητρα και να ενισχύσει την ανταγωνιστική ικανότητα προσφοράς των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών προϊόντων, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τον ρόλο και τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα νόμιμα συμφέροντα όλων όσοι ασχολούνται επαγγελματικά με την πρωτότυπη δημιουργία αυτών των προϊόντων και την κατάσταση των χωρών με μικρότερες δυνατότητες οπτικοακουστικής παραγωγής ή/και περιορισμένης γεωγραφικής και γλωσσικής έκτασης στη Ευρώπη,

— να πολλαπλασιάσει τις ενδοευρωπαϊκές ανταλλαγές ταινιών και οπτικοακουστικών προγραμμάτων και να εκμεταλλευτεί όσο το δυνατόν περισσότερο τα διάφορα μέσα διανομής που υπάρχουν ή θα δημιουργηθούν στην Ευρώπη, ενόψει μεγαλύτερης αποδοτικότητας των επενδύσεων, ευρύτερης διάδοσης και με μεγαλύτερο αντίκτυπο στο κοινό,

— να βελτιώσει τη θέση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παραγωγής και διανομής στις παγκόσμιες αγορές,

— να ευνοήσει την πρόσβαση στις νέες και δη ευρωπαϊκές τεχνολογίες επικοινωνίας στην παραγωγή και διανομή οπτικοακουστικών έργων, καθώς και τη χρησιμοποίηση αυτών των τεχνολογιών,

— να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για συνολική προσέγγιση του οπτικοακουστικού τομέα, που να επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αλληλεξάρτηση των διαφόρων τομέων του,

— να εξασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των προσπαθειών που αναπτύσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και εκείνων που αναλαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο,

— να συμβάλει, ιδίως με τη βελτίωση των προσόντων των επαγγελματιών του οπτικοακουστικού τομέα στην Κοινότητα όσον αφορά την οικονομική και εμπορική διαχείριση, στη δημιουργία, σε σύνδεση με τους υπάρχοντες στα κράτη μέλη οργανισμούς, των συνθηκών που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις του τομέα αυτού να επωφεληθούν πλήρως από τη διάσταση της ενιαίας αγοράς.

3 Άλλωστε, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την ανακοίνωσή της για την οπτικοακουστική πολιτική (σ. 9), ότι το European Film Distribution Office — Europäisches Filmbüro eV (Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανομής Ταινιών, στο εξής: ΕΓΔΤ), ένωση καταχωρισμένη στο Αμβούργο (Γερμανία), «συμβάλλει στη δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος».

4 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 90/685 ορίζει ότι η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA. Κατά το σημείο 1.1 του παραρτήματος Ι της αποφάσεως 90/685, ο ένας από τους μηχανισμούς που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA είναι η ανάπτυξη σε σημαντικό βαθμό της αναληφθείσας δράσης από το ΕΓΔΤ στο πλαίσιο της υποστήριξης της διεθνικής διανομής ευρωπαϊκών ταινιών στις αίθουσες κινηματογράφου.

5 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή συνήψε συμφωνίες με το ΕΓΔΤ, για τη χρηματοπιστωτική εφαρμογή του προγράμματος MEDIA. Αντίγραφο της συμφωνίας για το έτος 1994, το οποίο αφορά την υπό κρίση υπόθεση, περιελήφθη στη δικογραφία (στο εξής: συμφωνία του 1994).

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της εν λόγω συμφωνίας παραπέμπει στις διέπουσες τη συνεργασία διατάξεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 3 και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της συμφωνίας. Η Επιτροπή περιέλαβε και τις διατάξεις αυτές στη δικογραφία. Κατά τις διατάξεις αυτές επιβάλλεται ιδίως η επίτευξη προηγούμενης συμφωνίας των εκπροσώπων της Επιτροπής όταν πρόκειται για οποιοδήποτε ζήτημα που επηρεάζει τη θέση σε εφαρμογή του προγράμματος MEDIA και, ιδίως, όταν πρόκειται «γενικώς για οποιαδήποτε διαπραγμάτευση ικανή να επηρεάσει τις σχέσεις ανάμεσα στην Επιτροπή και την πολιτική εξουσία και/ή τις επαγγελματικές οργανώσεις» (παράγραφος 1, στοιχείο g).

7 Επιπλέον, η λειτουργία του ΕΓΔΤ υπόκειται στις κατευθυντήριες γραμμές που έθεσε το ίδιο και ενέκρινε, κατά τρόπο που δεν έχει διευκρινισθεί, η Επιτροπή. Οι από 15 Φεβρουαρίου 1994 κατευθυντήριες γραμμές περιελήφθησαν επίσης στη δικογραφία. Κατά τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, το ΕΓΔΤ διαχειρίζεται ένα κεφάλαιο από το οποίο χορηγεί στους διανομείς ταινιών δάνεια ποσού ίσου προς το 50 % του προβλεπομένου κόστους διανομής, άτοκα και αποπληρωτέα μόνον εάν η ταινία αποσβήσει το προβλεπόμενο κόστος εντός της χώρας για την οποία χορηγείται το δάνειο. Το δάνειο αποσκοπεί στον περιορισμό του σχετικού με τη διανομή ταινιών κινδύνου και

συμβάλλει στην εξασφάλιση της εκμεταλλεύσεως ταινιών οι οποίες, ελλείψει της χρηματοδοτήσεως αυτής, θα είχαν ελάχιστες πιθανότητες να προβληθούν σε αίθουσες κινηματογράφου. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων χορηγήσεως δανείου λαμβάνονται από την επιτροπή επιλογής του ΕΓΔΤ.

8 Το σημείο VI.2, των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών ορίζει ότι η επιτροπή επιλογής του ΕΓΔΤ εξετάζει τις αιτήσεις, μετά την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων που ανακοινώνεται σε ειδικά δημοσιεύματα, και χορηγεί δάνεια στα επιλέξιμα προγράμματα μέχρις εξαντλήσεως του κεφαλαίου.

9 Η Επιτροπή διευκρίνισε, με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις που της υπέβαλε το Πρωτοδικείο, ότι, λίγο πριν από κάθε συνεδρίαση της επιτροπής επιλογής του ΕΓΔΤ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώνονταν από την εν λόγω επιτροπή για όλες τις αιτήσεις που είχαν υποβληθεί και, αφού εξέτασαν αν οι αιτήσεις αυτές πληρούσαν «τις τεθείσες προϋποθέσεις (για παράδειγμα, ως προς τον προϋπολογισμό ή το επιλέξιμο των διανομέων των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης)», οι υπεύθυνοι της Επιτροπής «γνωστοποιούσαν κατά κανόνα την άποψή τους στο ΕΓΔΤ προφορικώς μάλλον παρά γραπτώς».

10 Το σημείο III.1, στοιχείο a, των κατευθυντηρίων γραμμών επιβάλλει, μεταξύ άλλων, στους αιτούμενους τη συνδρομή του ΕΓΔΤ τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

«Τουλάχιστον τρεις διαφορετικοί διανομείς που εκπροσωπούν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές χώρες της [Ευρωπαϊκής] Ενώσεως ή χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις συνεργασίας πρέπει να συμφωνήσουν για την εκμετάλλευση ταινίας σε αίθουσες κινηματογράφου. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι διανομείς οφείλουν να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στο ΕΓΔΤ μέχρι την ίδια ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων (...).»

11 Οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν επιπλέον σειρά προτεραιότητας κατά την επιλογή των προγραμμάτων διανομής (σημείο VI.1):

«Πρώτη προτεραιότητα

Τα προγράμματα διανομής (ταινίες) που συγκεντρώνουν τον μεγαλύτερο αριθμό διανομέων, ήτοι εγγυώνται διανομή στον μεγαλύτερο αριθμό χωρών, έχουν προτεραιότητα έναντι των προγραμμάτων που συγκεντρώνουν λιγότερους διανομείς/χώρες.

Δεύτερη προτεραιότητα

Τα προγράμματα (ταινίες) των χωρών που θεωρούνται "δύσκολες" από πλευράς εξαγωγής έχουν την προτεραιότητα έναντι των προγραμμάτων όλων των άλλων χωρών. Μετά την αξιολόγηση του πιλοτικού σταδίου λειτουργίας του ΕΓΔΤ και σύμφωνα με την απόφαση της διευθύνουσας επιτροπής, θεωρούνται "δύσκολες", από πλευράς εξαγωγής, όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (...) εξαιρουμένης της Γαλλίας, της Μεγάλης Βρετανίας και της Γερμανίας (...).

Τρίτη προτεραιότητα

Σε περίπτωση προγραμμάτων ομοίως επιλέξιμων βάσει των προηγουμένων κριτηρίων, προτιμώνται οι ταινίες των χωρών που δεν έχουν ακόμη λάβει ενίσχυση ή οι ταινίες των χωρών που έχουν λάβει μικρότερη ενίσχυση.

Τέταρτη προτεραιότητα

Εάν είναι αναγκαία πρόσθετα κριτήρια, θα προτιμηθούν τα προγράμματα τα οποία λόγω του τρόπου διανομής έχουν προφανώς τις περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας κατά την προβολή τους στις αίθουσες κινηματογράφου.»

12 Το σημείο VI.3 των κατευθυντηρίων γραμμών παρέχει, τέλος, τη δυνατότητα αναιτιολόγητης απορρίψεως αιτήσεως συνδρομής εάν το ΕΓΔΤ πληροφορηθεί, άμεσα ή έμμεσα, κάποιο στοιχείο το οποίο επιτρέπει να πιθανολογηθεί ότι το δάνειο δεν θα εξοφληθεί ή δεν θα μπορέσει να εξοφληθεί δεόντως.

13 Η πρώτη και η τρίτη από τις προσφεύγουσες, η DIR International Film Srl και η Union PN Srl, είναι οι παραγωγοί της ιταλικής ταινίας Maniaci Sentimentali και η δεύτερη προσφεύγουσα, η Nostradamus Enterprises Ltd, είναι ο παραγωγός της ταινίας Nostradamus, μιας αγγλογερμανικής συμπαραγωγής. Η τέταρτη προσφεύγουσα, η United International Pictures BV (στο εξής: UIP), κοινή θυγατρική των εταιριών Paramount Communications Inc. (αμερικανική εταιρία), MCA Inc. (ιαπωνική εταιρία) και Metro-Goldwyn-Mayer Inc. (γαλλική εταιρία), της οποίας ήσαν εταίροι κατ' ισομοιρία κατά την ημερομηνία ασκήσεως των προσφυγών, έχει ως κύρια δραστηριότητα τη διανομή ταινιών μεγάλου μήκους σε όλον τον κόσμο εξαιρουμένων των Ηνωμένων Πολιτειών, του Πόρτο Ρίκο και του Καναδά. Η πέμπτη, η έκτη, η έβδομη, η όγδοη, η ένατη και η δέκατη προσφεύγουσα, η United International Pictures AB (Σουηδία), η United International Pictures APS (Δανία), η United International Pictures A/S (Νορβηγία), η United International Pictures ΕΠΕ (Ελλάδα), η United International Pictures OY (Φινλανδία) και η United International Pictures y Ciá SRC (Ισπανία), είναι θυγατρικές της UIP και ενεργούν ως τοπικοί διανομείς στις αντίστοιχες χώρες (στο εξής: θυγατρικές).

14 Στις 28 Ιουλίου 1994, κατόπιν αιτήσεως των παραγωγών της ταινίας Maniaci Sentimentali, η UIP υπέβαλε στο ΕΓΔΤ αιτήσεις χρηματοδοτήσεως για τη διανομή της εν λόγω ταινίας στη Νορβηγία, Φινλανδία, Σουηδία, Δανία, Ελλάδα και Ισπανία από τις αντίστοιχες θυγατρικές της (και για λογαριασμό της Filmes Lusomundo SARL, εταιρίας που δεν συνδέεται με την UIP, για την Πορτογαλία).

15 Κατά την ίδια ημερομηνία, κατόπιν αιτήσεως του παραγωγού της ταινίας Nostradamus, η UIP υπέβαλε στο ΕΓΔΤ αίτηση χρηματοδοτήσεως για τη διανομή της εν λόγω ταινίας στη Νορβηγία, Φινλανδία, Σουηδία και Δανία από τις αντίστοιχες θυγατρικές της.

16 Από την αλληλογραφία μεταξύ του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής, η οποία περιελήφθη στη δικογραφία όπως ζήτησε το Πρωτοδικείο, προκύπτει ότι η Επιτροπή, με τηλεομοιοτυπία της 7ης Σεπτεμβρίου 1994, διατύπωσε αντιρρήσεις ως προς την εκ μέρους του ΕΓΔΤ λήψη αποφάσεως επί των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως που υπέβαλαν οι θυγατρικές της UIP πριν αποφανθεί η ίδια επί της αιτήσεως ανανεώσεως της απαλλαγής που υπέβαλε η UIP. Με άλλη τηλεομοιοτυπία της ίδιας ημερομηνίας, η Επιτροπή ζήτησε εκ νέου από το ΕΓΔΤ «να μην αποφανθεί [την ημέρα εκείνη] επί των αιτήσεων υποψηφιότητας και να τις κρατήσει εκκρεμείς εν αναμονή της εκ μέρους της Επιτροπής λήψεως οριστικής αποφάσεως επί του φακέλου UIP τον οποίο ερευν[-ούσε]» τότε.

17 Στις 12 Σεπτεμβρίου 1994, οι θυγατρικές της UIP έλαβαν με τηλεομοιοτυπία επιστολές του ΕΓΔΤ αναφέρουσες ότι «η επιτροπή του ΕΓΔΤ [είχε] αναβάλει τη λήψη αποφάσεως σχετικά με την αίτησή [τους] όσον αφορά τις ταινίες Nostradamus και Maniaci Sentimentali (...) μέχρις ότου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδώσει τη γενική της απόφαση επί του καθεστώτος της [UIP] στην Ευρώπη» (στο εξής: επίδικα έγγραφα). Η προμνημονευθείσα γενική απόφαση ήταν, κατά τους διαδίκους, η απόφαση την οποία η Επιτροπή όφειλε να λάβει αναφορικά με την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, αναφορικά με τη συμφωνία περί κοινής θυγατρικής μεταξύ των τριών μητρικών της εταιριών που προβλέπει την ίδρυσή της και αναφορικά με συναφείς συμφωνίες που αφορούν κυρίως την παραγωγή και τη διανομή ταινιών φαντασίας μεγάλου μήκους. Η απαλλαγή που χορηγήθηκε με την απόφαση 89/467/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής δυνάμει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.566 — UIP), ίσχυε μέχρι τις 26 Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 226, σ. 25, στο εξής: απόφαση 89/467).

18 Μετά την παραλαβή των επιδίκων εγγράφων, οι τέσσερις πρώτες προσφεύγουσες ήλθαν σε επαφή με εκπροσώπους του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής προκειμένου να εκφράσουν τη διαφωνία τους και να λάβουν ορισμένα πληροφο-

ριακά στοιχεία και έγγραφα και προκειμένου να ζητήσουν επανεξέταση των αιτήσεων. Οι εκπρόσωποι της UIP ήλθαν επίσης σε επαφή με τον αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για τα πολιτιστικά ζητήματα επίτροπο J. de Deus Pinheiro προκειμένου να του ζητήσουν να επέμβει για να επανεξετασθούν οι αιτήσεις. Αφού πληροφορήθηκε ότι ο φάκελος είχε διαβιβασθεί στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, ο δικηγόρος της UIP έστειλε επίσης επιστολή στον αρμόδιο για τον ανταγωνισμό επίτροπο K. Van Miert ζητώντας του ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία. Ο επίτροπος υπογράμμισε στην απάντησή του ότι δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ της διαδικασίας που αφορά την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης και της διαδικασίας που αφορά τη χορήγηση επιδοτήσεων από το ΕΓΔΤ. Η Επιτροπή διευκρίνισε, στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η εν λόγω δήλωση του K. Van Miert σήμαινε απλώς ότι η UIP δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να επικαλεστεί απόφαση του ΕΓΔΤ περί χορηγήσεως δανείου προκειμένου να δικαιολογήσει την αίτησή της περί ανανεώσεως της απαλλαγής.

19 Επειδή οι επαφές αυτές δεν κατέληξαν στο επιθυμητό αποτέλεσμα, οι προσφεύγουσες άσκησαν, στις 16 Νοεμβρίου 1994, προσφυγή ακυρώσεως των επιδίκων εγγράφων.

20 Στις 5 Δεκεμβρίου 1994 η επιτροπή του ΕΓΔΤ εξέτασε, «κατόπιν των διαμαρτυριών της UIP», τις προμνημονευθείσες αιτήσεις χρηματοδοτήσεως και αποφάσισε να τις απορρίψει. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην UIP με έγγραφο του ΕΓΔΤ που έφερε ημερομηνία 10 Ιανουαρίου 1995 (στο εξής: επίδικη απόφαση).

21 Από την αλληλογραφία μεταξύ του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής, την οποία η Επιτροπή κατέθεσε στη δικογραφία όπως ζήτησε το Πρωτοδικείο, προκύπτει ότι η Επιτροπή, σε ημερομηνία που δεν διευκρινίζεται, είχε προτείνει στο ΕΓΔΤ να απορρίψει τις αιτήσεις των προσφευγουσών με το αιτιολογικό ότι δεν ήταν επιλέξιμες, επειδή περισσότερες της μιας θυγατρικές της ίδιας εταιρίας διανομής δεν συνιστούν «διαφορετικούς διανομείς» υπό την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών του ΕΓΔΤ.

22 Κατά την επίδικη απόφαση, που συνετάγη από τις υπηρεσίες του ΕΓΔΤ, οι αιτήσεις απορρίφθηκαν επειδή «η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν είχε ακόμη αποφανθεί ως προς το μελλοντικό καθεστώς της UIP στην

Ευρώπη. Δεδομένου ότι οι δανειακές συμβάσεις του ΕΓΔΤ συνάπτονται βάσει πενταετούς περιόδου προβολής σε αίθουσες κινηματογράφου των ταινιών οι οποίες έχουν λάβει ενίσχυση, ήταν αδύνατο να ληφθεί άλλη απόφαση για να μην υπάρξει εμπλοκή με την κατά νόμο διαδικασία που είχε κινήσει η UIP κατά της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Επιπλέον, η επιτροπή του ΕΓΔΤ φρονεί ότι η UIP δεν εξυπηρετούσε πλήρως τους στόχους του προγράμματος MEDIA όπως αυτοί περιγράφονται κατωτέρω: "(...) δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος" (πρόγραμμα δράσεως για την προώθηση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας "MEDIA" 1991-1995)».

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

Στην υπόθεση Τ-369/94

23 Υπό τις συνθήκες ακριβώς αυτές, οι προσφεύγουσες, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Νοεμβρίου 1994, άσκησαν προσφυγή με την οποία ζήτησαν, κυρίως, την ακύρωση των εγγράφων του ΕΓΔΤ (επίδικα έγγραφα) και/ή της πράξεως με την οποία η Επιτροπή κατηύθυνε τον ΕΓΔΤ να λάβει τις αποφάσεις αυτές. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό Τ-369/94.

24 Η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Ιανουαρίου 1995.

25 Οι προσφεύγουσες υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου στις 5 Απριλίου 1995.

26 Εζήτησαν επίσης κατ' επανάληψη από το Πρωτοδικείο να διατάξει τη λήψη μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας.

27 Στις 3 Μαΐου 1995 οι προσφεύγουσες, οι οποίες δεν είχαν ακόμη τη δυνατότητα να λάβουν θέση επί του παραρτήματος 3 της συμφωνίας του 1994 (βλ. ανωτέρω σκέψη 6), το οποίο κατέθεσε η Επιτροπή μετά τις παρατηρήσεις τις οποίες είχαν υποβάλει επί της ενστάσεως απαραδέκτου, ζήτησαν την άδεια να καταθέσουν υπόμνημα πρόσθετων παρατηρήσεων, συνημμένο στην αίτηση. Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου αποφάσισε ότι το υπόμνημα έπρεπε να περιληφθεί στη δικογραφία και να επιδοθεί στον αντίδικο.

28 Με διάταξη του Πρωτοδικείου της 7ης Νοεμβρίου 1995, αποφασίσθηκε η συνεξέταση της αιτήσεως εκδόσεως αποφάσεως επί της ενστάσεως απαραδέκτου με την ουσία.

29 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη νομοτύπως και ολοκληρώθηκε στις 12 Ιουλίου 1996, ημερομηνία της καταθέσεως του υπομνήματος ανταπαντήσεως.

30 Με το δικόγραφο της προσφυγής τους οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τα επίδικα έγγραφα και/ή την πράξη με την οποία η Επιτροπή έδωσε οδηγίες στο ΕΓΔΤ να λάβει τις αποφάσεις αυτές·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

31 Οι προσφεύγουσες παραιτήθηκαν, με τις απαντήσεις τους στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, από το αίτημά τους περί ακυρώσεως των οδηγιών της Επιτροπής προς το ΕΓΔΤ.

32 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— και στις δύο περιπτώσεις, να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

33 Τέλος, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να λάβει υπόψη, στην απόφασή του επί των δικαστικών εξόδων, τη στάση των προσφευγουσών οι οποίες ενέμειναν στην προσφυγή τους παρά το ότι αυτή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου από τον Ιούνιο του 1995.

Στην υπόθεση Τ-85/95

34 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Μαρτίου 1995, οι προσφεύγουσες άσκησαν προσφυγή κατά της επίδικης αποφάσεως και/ή της πράξεως με την οποία η Επιτροπή κατηύθυνε τον ΕΓΔΤ στην έκδοση της αποφάσεως αυτής. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό Τ-85/95.

35 Ζήτησαν επίσης από το Πρωτοδικείο να διατάξει τη λήψη ορισμένων μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας.

36 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη νομοτύπως και ολοκληρώθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 1995, ημερομηνία καταθέσεως του υπομνήματος ανταπαντήσεως.

37 Με το δικόγραφο της προσφυγής τους οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την επίδικη απόφαση και/ή την πράξη με την οποία η Επιτροπή κατηύθυνε τον ΕΓΔΤ στην έκδοση της αποφάσεως αυτής·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

38 Οι προσφεύγουσες παραιτήθηκαν, με τις απαντήσεις τους στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, από το αίτημά τους περί ακυρώσεως των οδηγιών της Επιτροπής προς το ΕΓΔΤ.

39 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Συνεκδίκαση των υποθέσεων

40 Με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 1995, η Επιτροπή γνωστοποίησε στο Πρωτοδικείο ότι αναγνωρίζει το παραδεκτό της προσφυγής στην υπόθεση Τ-85/95, ενώ εξακολουθεί να αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής στην υπόθεση Τ-369/94 και προτείνει στις προσφεύγουσες να παραιτηθούν από αυτήν.

41 Στις 13 Ιουλίου 1995, οι προσφεύγουσες απέστειλαν έγγραφο στο Πρωτοδικείο με το οποίο έλαβαν θέση επί του προμνημονευθέντος εγγράφου της Επιτροπής. Αντί να παραιτηθούν από την προσφυγή ζήτησαν τη συνεκδίκαση των δύο υποθέσεων.

42 Η Επιτροπή απάντησε, με έγγραφο της 25ης Ιουλίου 1995, ότι δεν αντιλαμβανόταν σε τι εξυπηρετούσε τις προσφεύγουσες η εμμονή τους στην πρώτη προσφυγή, αλλά δεν διατύπωσε ρητώς αντιρρήσεις στην αίτηση συνεκδικάσεως.

43 Με διάταξη της 13ης Μαΐου 1997, ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου αποφάσισε την συνεκδίκαση των υποθέσεων Τ-369/94 και Τ-85/95 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Δημόσια συνεδρίαση

44 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η οποία διεξήχθη την 1η Οκτωβρίου 1997.

Επί του παραδεκτού

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

45 Η Επιτροπή δέχεται ότι πρέπει να καταλογιστούν σ' αυτήν οι αποφάσεις που έλαβε το ΕΓΔΤ στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής εφαρμογής του προγράμματος MEDIA. Φρονεί, πράγματι, ότι οι σχέσεις της με τους ιδιωτικούς οργανισμούς που την επικουρούν, επί συμβατικής βάσεως, στην εφαρμογή του προγράμματος MEDIA πρέπει να διασφαλίζουν ότι η εξουσία εκδόσεως

αποφάσεως επί των αιτήσεων χρηματοπιστωτικής υποστηρίξεως παραμένει προνόμιο της Επιτροπής. Επισημαίνει, επιπλέον, ότι ένα αποκεντρωμένο σύστημα λήψεως αποφάσεων και δικαστικού ελέγχου μπορεί να θεωρηθεί αντίθετο προς τον κοινοτικό χαρακτήρα του προγράμματος MEDIA.

46 Η Επιτροπή υποστηρίζει πάντως ότι η προσφυγή στην υπόθεση T-369/94 είναι εν πάση περιπτώσει απαράδεκτη για τον λόγο ότι τα επίδικα έγγραφα έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Πράγματι, από το ίδιο το γράμμα των επιδίκων εγγράφων συνάγεται σαφώς ότι η λήψη αποφάσεως είχε απλώς αναβληθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα εν λόγω έγγραφα δεν συνιστούν, κατά την Επιτροπή, ακυρώσιμες πράξεις υπό την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης.

47 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η ανακοίνωση περί αναβολής λήψεως αποφάσεως δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως σιωπηρή απόρριψη, εφόσον δεν υφίστανται κανόνες που να επιβάλλουν τη λήψη αποφάσεως εντός τακτής προθεσμίας.

48 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, πρώτον, ότι τα επίδικα έγγραφα είτε απευθύνονται σ' αυτές είτε τις αφορούν άμεσα και ατομικά.

49 Φρονούν, δεύτερον, ότι τα επίδικα έγγραφα συνιστούν στην πραγματικότητα απόρριψη των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΔΤ, δεδομένου ότι μπορεί να παρέλθει σημαντικό χρονικό διάστημα μέχρις ότου η Επιτροπή λάβει απόφαση επί της αιτήσεως της UIP περί ανανεώσεως της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης και ότι η αναβολή της πρώτης προβολής των δύο οικείων ταινιών μέχρι την ημερομηνία αυτή θα είχε ως πρακτική συνέπεια την απώλεια κάθε εμπορικής αξίας των ταινιών. Πράγματι, η επ' αόριστον αναβολή των προγραμμάτων πρώτης προβολής των ταινιών καθώς και της διαφημίσεως και της προωθήσεώς τους ουδόλως αποτελεί ρεαλιστική από εμπορικής απόψεως επιλογή.

50 Κατά την επ'ακροατηρίου συζήτηση οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ακόμη ότι τα επίδικα έγγραφα αποτελούσαν πράξεις κατά των οποίων μπορεί να ασκηθεί προσφυγή και ότι η επίδικη απόφαση που ελήφθη μεταγενέστερα ήταν απλώς βεβαιωτική πράξη.

51 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής στην υπόθεση Τ-85/95.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

52 Το Πρωτοδικείο τονίζει, κατ' αρχάς, ότι, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 90/685, η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA. Επιπλέον, από την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1958, 9/56, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 171, 195), προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται μεταβίβαση εξουσιών συνοδευόμενη από ελευθερία εκτιμήσεως παρέχουσα ευρεία διακριτική ευχέρεια. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η κρίσιμη εν προκειμένω συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΓΔΤ σχετικά με τη χρηματοπιστωτική εφαρμογή του προγράμματος MEDIA (βλ. ανωτέρω σκέψεις 5 και 6) εξαρτά, στην πραγματικότητα, κάθε απόφαση που λαμβάνεται στο πλαίσιο αυτό από προηγούμενη συμφωνία των εκπροσώπων της Επιτροπής. Συναφώς, η Επιτροπή εξήγησε ότι, πριν από κάθε συνεδρίαση της επιτροπής επιλογής του ΕΓΔΤ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώνονταν από την εν λόγω επιτροπή για όλες τις αιτήσεις που είχαν υποβληθεί και ότι, μετά την εξέταση των αιτήσεων αυτών, οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Επιτροπής της γνωστοποιούσαν την άποψή τους (βλ. ανωτέρω σκέψη 9).

53 Το Πρωτοδικείο κρίνει, βάσει των προηγουμένων σκέψεων, ότι οι αποφάσεις που λαμβάνει το ΕΓΔΤ επί των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως που υποβάλλονται στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA είναι καταλογιστέες στην Επιτροπή, η οποία, εκ του λόγου τούτου, είναι υπεύθυνη για το περιεχόμενό τους και μπορεί να κληθεί να τις υποστηρίξει ενώπιον της δικαιοσύνης.

54 Εν προκειμένω, η Επιτροπή καθόρισε, στην ουσία, το περιεχόμενο των επιδίκων εγγράφων και της αποφάσεως, έστω και αν η αιτιολογία της αποφάσεως αυτής δεν αντιστοιχεί ακριβώς στη διατύπωση που πρότεινε η Επιτροπή.

55 Το Πρωτοδικείο κρίνει, κατά συνέπεια, ότι τα επίδικα έγγραφα και η απόφαση μπορούν, κατ' αρχήν, να προσβληθούν με προσφυγή ασκούμενη κατά της Επιτροπής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

56 Στο Πρωτοδικείο εναπόκειται ακόμη να εξετάσει αν, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, οι προσφεύγουσες έχουν έννομο συμφέρον και αν νομιμοποιούνται ενεργητικώς στην άσκηση της προσφυγής.

57 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι η προσφυγή στην υπόθεση Τ-369/94 βάλλει, κυρίως, κατά των επιδίκων εγγράφων και ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι τα έγγραφα αυτά ακυρώνονται, τα μόνα μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν προς εκτέλεση της αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 176 της Συνθήκης, θα ήταν η λήψη οριστικών αποφάσεων επί των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως που είχαν υποβάλει οι προσφεύγουσες. Οι αποφάσεις αυτές όμως ελήφθησαν μετά την άσκηση της εν λόγω προσφυγής και αποτελούν το αντικείμενο της προσφυγής στην υπόθεση Τ-85/95. Επομένως, απόφαση του Πρωτοδικείου ακυρώνουσα τα επίδικα έγγραφα δεν θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια τη λήψη των μέτρων εκτελέσεως που προβλέπει το άρθρο 176 της Συνθήκης, οπότε οι προσφεύγουσες δεν έχουν πλέον κανένα συμφέρον στην ακύρωση των εν λόγω πράξεων.

58 Κατά συνέπεια, η προσφυγή στην υπόθεση Τ-369/94 κατέστη άνευ αντικειμένου, οπότε παρέλκει η έκδοση αποφάσεως.

59 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, άλλωστε, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-85/95 είχε ως αποδέκτες τις θυγατρικές της UIP για τις οποίες είχαν υποβληθεί οι αιτήσεις χρηματοδοτήσεως, ήτοι την πέμπτη, έκτη, έβδομη, όγδοη, ένατη και δέκατη προσφεύγουσα. Επομένως, οι προσφεύγουσες αυτές νομιμοποιούνται ενεργητικώς στην άσκηση της προσφυγής ως αποδέκτες της επίδικης αποφάσεως.

60 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, τέλος, ότι η πρώτη, η δεύτερη και η τρίτη προσφεύγουσα είναι οι παραγωγοί των ταινιών που είναι υποψήφιες για χρηματοδότηση από το ΕΓΔΤ. Ισχυρίζονται, χωρίς η Επιτροπή να αμφισβητεί τον ισχυρισμό αυτό, ότι ένα δάνειο του ΕΓΔΤ επισπεύδει την ανάκτηση των εξόδων διανομής και, κατά συνέπεια, την είσπραξη των δικαιωμάτων του παραγωγού. Η τέταρτη προσφεύγουσα, η UIP, είχε αποκτήσει τα δικαιώματα εκμεταλλεύσεως των οικείων ταινίων σε αίθουσες κινηματογράφου, τα οποία μεταβίβασε στη συνέχεια στις θυγατρικές της που είναι εγκατεστημένες στις χώρες στις οποίες είχε προγραμματιστεί η διανομή των εν λόγω ταινιών, αντιστοίχως. Άλλωστε, η UIP είχε διαβιβάσει τις αιτήσεις χρηματοδοτήσεως των θυγατρικών της στο ΕΓΔΤ, για λογαριασμό των θυγατρικών αυτών και, κατά τους ισχυρισμούς της, κατόπιν αιτήσεως του οικείου παραγωγού. Υπό τις συνθήκες αυτές, η επίδικη απόφαση αφορά άμεσα και ατομικά τόσο τους παραγωγούς των ταινιών όσο και την UIP κατά τρόπο ανάλογο προς τους αποδέκτες της αποφάσεως αυτής, λόγω ορισμένων ιδιαιτέρων ιδιοτήτων τους ή πραγματικής καταστάσεως η οποία τους διακρίνει από κάθε άλλο πρόσωπο.

61 Επομένως, η προσφυγή στην υπόθεση Τ-85/95 είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας της υποθέσεως Τ-85/95

62 Προς στήριξη της προσφυγής τους οι προσφεύγουσες προβάλλουν τρεις λόγους ακυρώσεως που αντλούνται από την παράβαση των κριτηρίων επιλογής, όπως αυτά διατυπώθηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ, από το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν συμβιβάζεται προς τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος MEDIA και από την έλλειψη αιτιολογίας.

63 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρέπει να εξετάσει από κοινού τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως.

Επί του πρώτου και του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που αντλούνται, αντιστοίχως, από την παράβαση των κριτηρίων επιλογής, όπως αυτά διατυπώθηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ και από το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν συμβιβάζεται προς τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος MEDIA

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

64 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, πρώτον, ότι οι αιτήσεις χρηματοδοτήσεως πληρούν απολύτως όλες τις προϋποθέσεις που διατυπώθηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ και, μεταξύ άλλων, την προϋπόθεση κατά την οποία τουλάχιστον τρεις διανομείς που εκπροσωπούν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως συμφωνούν για την εκμετάλλευση μιας ταινίας σε αίθουσες κινηματογράφου. Κατά τις προσφεύγουσες, η φράση «τρεις διαφορετικοί διανομείς» υποδηλώνει τρεις νομικώς αυτοτελείς οντότητες, είτε συνδέονται μεταξύ τους είτε όχι, και δεν δικαιολογείται να εκληφθεί ένας όμιλος συνδεομένων μεταξύ τους εταιριών ως ένας μόνο διανομέας.

65 Οι προσφεύγουσες αντιτάσσουν στο επιχείρημα της Επιτροπής ότι ένας από τους κεντρικούς σκοπούς του προγράμματος MEDIA είναι η δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών σύνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος, το επιχείρημα ότι ο σκοπός αυτός δεν μνημονεύεται στις κατευθυντήριες γραμμές, κατά τις οποίες, αντιθέτως, ο κύριος σκοπός είναι η επέκταση της διανομής των ευρωπαϊκών ταινιών σε πανευρωπαϊκή κλίμακα. Άλλωστε, οι κατευθυντήριες γραμμές της δράσεως που καλείται Espace Vidéo Européen (στο εξής: EVE), η οποία είναι μια από τις ομάδες ευρωπαϊκών προγραμμάτων που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA και παρουσιάζει σημαντικές αναλογίες προς το ΕΓΔΤ όσον αφορά τους σκοπούς και τις μεθόδους της, ενθαρρύνουν ρητώς τη διανομή από συνδεδεμένες εταιρίες, στο μέτρο που προβλέπουν ότι «πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις εταιρίες που δρουν σε περισσότερα εδάφη».

66 Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι το ΕΓΔΤ χορήγησε, στην πραγματικότητα, δάνεια σε εταιρίες που συνδέονται μεταξύ τους στις περιπτώσεις των ταινιών De Flat, Jack and Sarah και Carrington, μεταξύ άλλων. Οι προσφεύγουσες συνήψαν στο υπόμνημα απαντήσεώς τους κατάλογο, που καλύπτει την περίοδο από το 1992 έως το 1995, ενός συνόλου δεκατριών ταινιών, οι οποίες, κατά τις προσφεύγουσες, διανεμήθηκαν από εταιρίες που συνδέονται μεταξύ τους με την υποστήριξη του ΕΓΔΤ.

67 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, επιπλέον, ότι οι αιτήσεις οικονομικής υποστηρίξεως για τη διανομή της ταινίας Nostradamus υποβλήθηκαν από τέσσερις φορείς συνδεόμενους με την UIP, σε συμφωνία με έξι άλλους διανομείς οι οποίοι δεν συνδέονταν ούτε μεταξύ τους ούτε με εταιρία του ομίλου UIP, πράγμα το οποίο καταλήγει σε σύνολο επτά αιτούντων, κατά την ερμηνεία που δίδει η καθής στον κανόνα των «διαφορετικών διανομέων». Εντούτοις, κρίθηκε ότι μόνον οι αιτήσεις των έξι διανομέων που δεν συνδέονται με την UIP ήταν επιλέξιμες. Τούτο δεν συμβιβάζεται προς την άποψη που υποστηρίζει η καθής.

68 Δεύτερον, η έκταση της διακριτικής ευχέρειας του ΕΓΔΤ κατά την επιλογή προγραμμάτων διανομής περιορίζεται, κατά τις προσφεύγουσες, εντός των ορίων που καθορίζονται από τα κριτήρια επιλογής που έχουν δημοσιευθεί στις κατευθυντήριες γραμμές. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν προβλέπουν ότι οι αιτήσεις που πληρούν τις εξαγγελθείσες προϋποθέσεις μπορούν να απορριφθούν, εκτός αν συντρέχουν οι λόγοι και τα κριτήρια που μνημονεύουν ρητώς.

69 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, πράγματι, ότι, εφόσον η Επιτροπή δεν μπορεί να μεταβιβάσει εξουσία συνεπαγόμενη διακριτική ευχέρεια σε ανεξάρτητα όργανα (προπαρατεθείσα απόφαση Meroni κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής), το ΕΓΔΤ δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση δανείων βάσει κριτηρίων που δεν περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές και δεν μπορεί να εξουσιοδοτηθεί να το πράξει. Υπό τις συνθήκες αυτές, αν μια αίτηση υποστεί επιτυχώς τη δοκιμασία επιλεξιμότητας, το ΕΓΔΤ δεν διαθέτει κανένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που να του παρέχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει ή να μην εφαρμόσει τα κριτήρια επιλογής που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές. Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι, ακόμη και αν το ΕΓΔΤ διέθετε κάποια περιθώρια διακριτικής ευχέρειας που να του παρέχουν τη δυνατότητα να απορρίπτει επιλέξιμες αιτήσεις, εν προκειμένω διέπραξε υπέρβαση της ευχέρειας αυτής, με αποτέλεσμα η επίδικη απόφαση να παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως, της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

70 Οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν παρέχουν στο ΕΓΔΤ την ευχέρεια να απορρίψει, χωρίς να προβάλει κανένα λόγο συναφώς, επιλέξιμη αίτηση, έστω και αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για να λάβει ενίσχυση, παρά μόνο στην απολύτως συγκεκριμένη περίπτωση κατά την οποία «έχει γνώση άμεσα ή έμμεσα οποιουδήποτε πραγματικού περιστατικού που επιτρέπει την πιθανολόγηση ότι το δάνειο δεν θα εξοφληθεί ή δεν θα μπορέσει να εξοφληθεί δεόντως».

71 Συναφώς, οι προσφεύγουσες τονίζουν, αφενός, ότι από την επίδικη απόφαση δεν προκύπει ανησυχία όσον αφορά τη φερεγγυότητα της UIP και, αφετέρου, ότι οποιαδήποτε ανησυχία θα ήταν αδικαιολόγητη δεδομένου ότι οι μητρικές εταιρίες της UIP ή οι τράπεζές της θα ήσαν σε θέση να παράσχουν ασφάλεια για τα δάνεια, όπως εξάλλου το πρότειναν με έγγραφο που απηύθυναν στη διευθύντρια του προγράμματος MEDIA στη Γενική Διεύθυνση Πληροφόρησης, Επικοινωνίας, Πολιτιστικών Θεμάτων, Οπτικοακουστικού Τομέα (ΓΔ X) της Επιτροπής.

72 Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, κατ' αρχάς, ότι μια πράξη που είναι αντίθετη προς τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος MEDIA συνιστά για τον λόγο αυτό παραβίαση της αποφάσεως 90/685.

73 Οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι το πρόγραμμα MEDIA αποσκοπεί στην αύξηση της ενδοευρωπαϊκής κυκλοφορίας ταινιών και στη μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση των διαφόρων μέσων διανομής ενόψει μεγαλύτερης αποδοτικότητας των επενδύσεων, ευρύτερης διαδόσεως και με μεγαλύτερο αντίκτυπο στο κοινό. Εάν γίνει δεκτό ότι το ΕΓΔΤ μπορεί να απορρίπτει αιτήσεις για λόγους ανάλογους με αυτούς που προβάλλονται εν προκειμένω, η UIP δεν θα μπορούσε να λάβει ενισχύσεις από το ΕΓΔΤ όχι μόνον όσον αφορά τις δύο εν λόγω ταινίες, αλλά και για όλες τις άλλες ευρωπαϊκές ταινίες που θα επιχειρήσει ενδεχομένως να διανείμει στο εγγύς μέλλον, εφόσον η Επιτροπή δεν θα έχει αποφασίσει αν θα ανανεώσει ή όχι την απαλλαγή που χορηγήθηκε στην UIP δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Το γεγονός όμως ότι ένας διανομέας μπορεί ή δεν μπορεί να λάβει άτοκα δάνεια στο πλαίσιο της δράσεως που θέτει σε εφαρμογή το ΕΓΔΤ μπορεί, κατά τις προσφεύγουσες, να είναι ουσιώδες για τον παραγωγό, διότι ένα δάνειο επισπεύδει την ανάκτηση των εξόδων διανομής και, κατά συνέπεια, την είσπραξη των

δικαιωμάτων του παραγωγού. Επομένως, εάν γινόταν δεκτή η άποψη της Επιτροπής, η διανομή ταινιών στην Ευρώπη θα καθίστατο λιγότερο αποτελεσματική, καθόσον οι παραγωγοί θα επέλεγαν, «ελλείψει καλυτέρου», διανομέα ο οποίος θα μπορούσε να λάβει χρηματοδότηση από το ΕΓΔΤ.

74 Επιπλέον, η άποψη που υιοθετεί η Επιτροπή εν προκειμένω συνιστά, κατά τις προσφεύγουσες, κατάφωρη διάκριση σε βάρος της UIP υπέρ των άλλων διανομέων.

75 Απαντώντας στον πρώτο λόγο ακυρώσεως η Επιτροπή αμφισβητεί ότι το ΕΓΔΤ έχει νομική υποχρέωση χρηματοδοτήσεως επιλέξιμων προγράμματων. Πράγματι, τα διαθέσιμα οικονομικά μέσα δεν παρέχουν στο ΕΓΔΤ τη δυνατότητα να ικανοποιεί όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται και, κατά συνέπεια, πρέπει να προβαίνει σε επιλογή σύμφωνα με τον προμνημονευθέντα κατάλογο προτεραιοτήτων. Εν προκειμένω όμως, δεδομένου ότι, κατά την Επιτροπή, οι αιτήσεις των προσφευγουσών δεν ήταν καν επιλέξιμες, δεν ετέθη το ζήτημα του τρόπου εφαρμογής του καταλόγου προτεραιοτήτων.

76 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι οι αιτήσεις των προσφευγουσών δεν ήταν επιλέξιμες διότι, κατ' αυτή, οι όροι «διαφορετικοί διανομείς» που χρησιμοποιούνται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ πρέπει να ερμηνευθούν ως αναφερόμενοι σε ανεξάρτητες εταιρίες ή εταιρίες που δεν συνδέονται μεταξύ τους. Προσθέτει ότι, αν γίνει δεκτό ότι οι αιτήσεις των εταιριών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο είναι επιλέξιμες για χρηματοπιστωτική ενίσχυση, οι επιχειρηματίες θα παρακινούνταν να ιδρύουν χωριστές εταιρίες με μοναδικό σκοπό να καταστήσουν επιλέξιμες τις αιτήσεις τους για χρηματοπιστωτική ενίσχυση. Η πρακτική αυτή θα κατέληγε ενδεχομένως, κατά την Επιτροπή, σε καταχρήσεις ικανές να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού του προγράμματος MEDIA, ο οποίος συνίσταται στην ενθάρρυνση πραγματικής διεθνικής συνεργασίας μεταξύ διανομέων.

77 Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης ότι οι κανόνες που έχουν εφαρμογή στο πλαίσιο της δράσεως EVE, τους οποίους επικαλούνται οι προσφεύγουσες, δεν ασκούν επιρροή εν προκειμένω διότι το εν λόγω καθεστώς διαφέρει εντελώς από το καθεστώς του ΕΓΔΤ.

78 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι καίτοι ο ΕΓΔΤ έχει ενίοτε χορηγήσει δάνεια σε εταιρίες που συνδέονταν μεταξύ τους, ποτέ οι εταιρίες αυτές δεν ήσαν τόσο πολυάριθμες όπως εν προκειμένω και ουδέποτε αποτέλεσαν πλειοψηφία. Απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σχετικά με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως που έχουν εγκριθεί από το ΕΓΔΤ από της ιδρύσεώς του, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι συνέβη δύο φορές, το 1992, να χορηγηθεί δάνειο για τη διανομή ταινίας σε τρεις εταιρίες, δύο από τις οποίες συνδέονταν μεταξύ τους. Εντούτοις, το ατυχές αυτό γεγονός δεν μειώνει τη σημασία που αποδίδει η Επιτροπή στην ερμηνεία του κανόνα των τριών διαφορετικών διανομέων που διευκρινίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 76.

79 Όσον αφορά την απόρριψη των αιτήσεων για τον λόγο ότι το καθεστώς της UIP ήταν αβέβαιο και ότι υφίσταντο αμφιβολίες ως προς την ικανότητά της να εξοφλήσει ένα δάνειο, η Επιτροπή εξηγεί ότι, δεδομένου ότι δικαιούχοι των δανείων του ΕΓΔΤ θα ήσαν μόνον οι θυγατρικές της UIP και όχι οι μητρικές τους εταιρίες, είχε επικρατήσει κάποια αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα των θυγατρικών αυτών να εξοφλήσουν εάν παρίστατο ανάγκη τα δάνεια. Κατά την Επιτροπή, η εμπλοκή της UIP σε διαδικασία για ανανέωση της απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν θα είχε, αφ' εαυτής, ως συνέπεια την απόρριψη των αιτήσεων από το ΕΓΔΤ.

80 Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή φρονεί ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως των προσφευγουσών δεν είναι βάσιμος.

81 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εξαιρετικά αόριστος. Πράγματι, μόλις στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως οι προσφεύγουσες ανέφεραν τον κατά τους ισχυρισμούς τους παραβιασθέντα κανόνα δικαίου. Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, τα επιχειρήματά τους δεν στηρίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία. Προσέτι, η απόφαση συνάδει προς τον έναν από τους βασικούς σκοπούς του προγράμματος MEDIA, ήτοι τον σκοπό ενθαρρύνσεως της συνεργασίας μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος. Επομένως, κατά την Επιτροπή, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει οπωσδήποτε να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

82 Δεν αμφισβητείται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος MEDIA το οποίο διέπεται από την απόφαση 90/685. Λόγω της θέσεως που καταλαμβάνουν στο σύστημα του προγράμματος MEDIA και του ότι η Επιτροπή, επικαλούμενη τους κανόνες τους προκειμένου να δικαιολογήσει την επίδικη απόφαση, τις εκλαμβάνει ως έχουσες δεσμευτικό χαρακτήρα και αποτελούσες πηγή δικαίου για την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ, όπως ακριβώς η απόφαση 90/685, συνιστούν κανόνες δικαίου την τήρηση των οποίων πρέπει να διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής.

83 Οι διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών του ΕΓΔΤ πρέπει, επιπλέον, στο πλαίσιο της τηρήσεως της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, να ερμηνεύονται υπό το φως της σκοπιμότητας της αποφάσεως 90/685.

84 Το πρώτο ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί εν προκειμένω είναι αν η προϋπόθεση της επιλεξιμότητας που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ (σημείο III.1, στοιχείο a), κατά την οποία «τουλάχιστον τρεις διαφορετικοί διανομείς που εκπροσωπούν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές χώρες της [Ευρωπαϊκής] Ενώσεως, ή χώρες με τις οποίες έχει συναφθεί σύμβαση συνεργασίας, πρέπει να συμφωνήσουν για την εκμετάλλευση μιας ταινίας σε αίθουσες κινηματογράφου (...)», ερμηνεύθηκε και εφαρμόσθηκε ορθώς στην υπό κρίση περίπτωση.

85 Κατά τις προσφεύγουσες, η φράση «τρεις διαφορετικοί διανομείς» σημαίνει τρεις νομικώς αυτοτελείς οντότητες, είτε συνδέονται μεταξύ τους είτε όχι. Κατά την Επιτροπή, είναι ανάγκη να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι διαφορετικοί διανομείς πρέπει να είναι ανεξάρτητες εταιρίες χωρίς κανένα σύνδεσμο μεταξύ τους. Η ερμηνεία αυτή επιβάλλεται, κατά την Επιτροπή, προκειμένου να επιτευχθεί ο βασικός σκοπός του προγράμματος MEDIA που συνίσταται «στη δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος».

86 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, όπως παρατήρησαν οι προσφεύγουσες, ο εν λόγω σκοπός δεν περιλαμβάνεται, ως τοιούτος, μεταξύ των σκοπών που απαριθμούνται στο άρθρο 2 της αποφάσεως 90/685. Εντούτοις, η ιδέα αυτή περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση για την οπτικοακουστική πολιτική στην οποία παραπέμπει το Συμβούλιο με την όγδοη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως. Ακριβέστερα, η Επιτροπή διαπιστώνει, με την ανακοίνωση αυτή, ότι το ΕΓΔΤ προβαίνει σε μια πρώτη πιλοτική δοκιμή με προοπτική μια συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών φορέων διανομής που θα μπορούσε να τους παράσχει τη δυνατότητα διασυνοριακής κυκλοφορίας των ταινιών εν όψει της δημιουργίας «της μεγάλης κινηματογραφικής αγοράς». Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι το ΕΓΔΤ «συμβάλλει στη δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος».

87 Το Συμβούλιο παρέσχε σαφώς την υποστήριξή του στα προγράμματα που εκπονήθηκαν κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσεως του προγράμματος MEDIA (ένατη και δέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 90/685), συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος που ανέλαβε το ΕΓΔΤ, στο οποίο παραπέμπει το Συμβούλιο στο παράρτημα Ι της αποφάσεως 90/685, περιγράφοντάς το ως μηχανισμό διανομής «που πρέπει να αναπτυχθεί σε σημαντικό βαθμό».

88 Επιπλέον, η απόφαση 90/685 πολλαπλώς διαπνέεται από τον σκοπό ενθαρρύνσεως των επαφών και της συνεργασίας μεταξύ διανομέων που είναι εγκατεστημένοι σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο φρονεί ότι θα πρέπει να καταπολεμηθεί η πολυδιάσπαση των αγορών (δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη). Εκτιμά ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των δομών της αγοράς (δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη). Το άρθρο 2, τρίτη περίπτωση, θέτει επίσης ως στόχο την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκμετάλλευση των διαφόρων μέσων διανομής που υπάρχουν ή θα δημιουργηθούν στην Ευρώπη.

89 Είναι επομένως αναντίρρητο ότι κατά το Συμβούλιο το πρόγραμμα MEDIA αποσκοπούσε στην προώθηση της ευρωπαϊκής κινηματογραφικής αγοράς και, ιδίως, στη δημιουργία νέων μορφών συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαίων επιχειρηματιών προκειμένου να ενισχύσει την οπτικοακουστική ικανότητα της Ευρώπης.

90 Από τις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ προκύπτει επίσης σαφώς ο σκοπός εξασφαλίσεως ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργία νέων δικτύων συνεργασίας, εφόσον οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ορίζουν ότι «τουλάχιστον τρεις διαφορετικοί διανομείς που εκπροσωπούν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές χώρες της Ενώσεως ή μια χώρα με την οποία έχει συναφθεί σύμβαση συνεργασίας πρέπει να συμφωνήσουν για την εκμετάλλευση μιας ταινίας σε κινηματογραφικές αίθουσες».

91 Επομένως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, υπό τις συνθήκες της παρούσας υποθέσεως η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ δεν υπερέβησαν τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν, κρίνοντας ότι η χορήγηση χρηματοοικονομικών πόρων προερχομένων από την Κοινότητα στη διανομή ταινιών έπρεπε να ευνοεί τη δημιουργία, στην Ευρώπη, δικτύων διανομέων που δεν υφίσταντο προηγουμένως. Θεώρησαν πράγματι ότι η χορήγηση δανείων από το ΕΓΔΤ έπρεπε να ενθαρρύνει νέες επαφές και τη συνεργασία, ιδίως, μικρών και μεσαίων διανομέων εγκατεστημένων σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες οι οποίοι, χωρίς ένα τέτοιο πρόγραμμα που συνεπάγεται χρηματοπιστωτικά πλεονεκτήματα, θα είχαν πιθανώς λίγα κίνητρα να δημιουργήσουν επαφές. Εκ των ανωτέρω συνήγαγαν δικαιολογημένα το συμπέρασμα ότι δάνειο μπορούσε να χορηγηθεί μόνο σε πρόγραμμα διανομής το οποίο συνέβαλλε στην πραγματοποίηση του εν λόγω σκοπού του προγράμματος MEDIA.

92 Άλλωστε δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί ότι οι επιχειρηματίες θα μπορούσαν να παρακινηθούν να ιδρύσουν χωριστές εταιρίες με μοναδικό σκοπό τη δυνατότητα λήψεως χρηματοπιστωτικής ενισχύσεως, εάν κάθε δίκτυο, ανεξαρτήτως της δομής του, μπορούσε να δανειοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA.

93 Όσον αφορά τη δράση που επονομάζεται EVE, η οποία αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA και, κατά τις προσφεύγουσες, δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για τις εταιρίες που δρουν σε περισσότερα του ενός εθνικά εδάφη, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει κατ' αρχάς, χωρίς να χρειάζεται καν να εξεταστεί το περιεχόμενο της εν λόγω φράσεως που περιλαμβάνεται στα κριτήρια επιλογής, ότι η επίδικη απόφαση, εν προκειμένω, εντάσσεται στο πλαίσιο δράσεως διαφορετικής από τη δράση EVE και ότι διέπεται κυρίως από τις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ ερμηνευόμενες υπό το φως των σκοπών του προγράμματος MEDIA. Επιπλέον, στο νομικό αυτό πλαίσιο, η Επιτροπή, κάνοντας χρήση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, θεώρησε σκόπιμο, υπό τις συνθήκες της παρούσας περιπτώσεως, να υποστηρίξει τη δημιουργία δικτύων μεταξύ ανεξαρτήτων διανομέων.

94 Για τους προηγούμενους λόγους, η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ ορθώς απαίτησαν, για να είναι επιλέξιμες οι αιτήσεις χρηματοδοτήσεως της διανομής ταινιών στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA, να υποβάλλονται τουλάχιστον από τρεις διανομείς οι οποίοι προηγουμένως δεν συνεργάζονταν ουσιαστικά και επί μονίμου βάσεως.

95 Δεν αμφισβητείται όμως ότι η UIP, που έχει την έδρα της στις Κάτω Χώρες, δημιουργήθηκε αρχικά από τρεις αμερικανικές εταιρίες για τη διανομή στην Ευρώπη ταινιών που παράγονται και/ή διανέμονται από τις μητρικές εταιρίες τους ή από μια από τις μητρικές, θυγατρικές, συνδεδεμένες ή δικαιοδόχους εταιρίες, κατόχους αδειών franchise ή αδειών εκμεταλλεύσεως, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή με την απόφασή της 89/467 (έβδομη αιτιολογική σκέψη). Η δραστηριότητά της ελέγχεται αυστηρά από τις μητρικές εταιρίες, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση (μεταξύ άλλων τεσσαρακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη). Έχει θυγατρικές εντός της Κοινότητας που ενεργούν ως τοπικοί διανομείς (όγδοη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 89/467) και των οποίων η αυτονομία είναι περιορισμένη όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η συνεργασία και το δίκτυο διανομής που δημιουργήθηκε μόνο από τις θυγατρικές της UIP, χωρίς τη συμμετοχή άλλων εταιριών, δεν ανταποκρίνονται στις μορφές συνεργασίας που προβλέπει η απόφαση 90/685, λόγω της αυτής δομής και της ελλείψεως ανεξαρτησίας των εν λόγω θυγατρικών.

96 Υπό τις συνθήκες αυτές ορθώς η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ θεώρησαν τις θυγατρικές της UIP ως ενιαίο διανομέα προκειμένου να εκτιμήσουν αν οι αιτήσεις δανειοδοτήσεως που υποβλήθηκαν στο ΕΓΔΤ είναι επιλέξιμες.

97 Όσον αφορά, πρώτον, τις αιτήσεις δανειοδοτήσεως για την ταινία Maniaci Sentimentali, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι θυγατρικές της UIP δεν συνήψαν συμφωνίες με άλλους ανεξάρτητους διανομείς. Δεδομένου ότι οι θυγατρικές αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως ένας διανομέας στο πλαίσιο της εξετάσεως της επιλεξιμότητας των αιτήσεων, δεν πληρούσαν την προϋπόθεση των τριών διαφορετικών διανομέων. Οι αιτήσεις δανείου των θυγατρικών της UIP δεν ήταν επιλέξιμες, διότι το πρόγραμμα δεν δημιούργησε νέο δίκτυο συνεργασίας στη διανομή ταινιών.

98 Η ορθότητα της λύσεως αυτής, η οποία συνάδει προς τους επιδιωκόμενους από το πρόγραμμα MEDIA σκοπούς, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από το γεγονός ότι δύο φορές, το 1992, το ΕΓΔΤ χορήγησε δάνειο για τη διανομή ταινίας σε τρεις εταιρίες, δύο εκ των οποίων συνδέονταν μεταξύ τους, οπότε δεν υπήρχαν τρεις διαφορετικοί διανομείς, όπως αναγνώρισε η Επιτροπή κατά τη συζήτηση επ' ακροατηρίου. Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, μεταξύ 1992 και 1995, διανεμήθηκαν δεκατρείς ταινίες από συνδεδεμένες μεταξύ τους εταιρίες με την υποστήριξη του ΕΓΔΤ. Το Πρωτοδικείο τονίζει, βάσει των δεδομένων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των προγραμμάτων διανομής που έχει εγκρίνει το ΕΓΔΤ από την ίδρυσή του, ότι, επί των δεκατριών ταινιών που μνημονεύουν οι προσφεύγουσες, για δύο μόνο είχε υποβληθεί αίτηση χορηγήσεως δανείου από λιγότερους από τρεις διαφορετικούς διανομείς, όπως παραδέχθηκε η Επιτροπή. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, μεταξύ 1992 και 1995, 196 προγράμματα διανομής συνολικά έλαβαν ενίσχυση από το ΕΓΔΤ, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι όντως δεν αποτελούσε πρακτική η χορήγηση δανείων σε προγράμματα διανομής που δεν είχαν υποβληθεί τουλάχιστον από τρεις διαφορετικούς διανομείς υπό την έννοια που διευκρινίστηκε ανωτέρω. Υπό τις συνθήκες αυτές, η εφαρμογή του κανόνα δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί καταχρηστική.

99 Δεύτερον, προκειμένου περί της διανομής της ταινίας Nostradamus, διαπιστώνεται ότι έξι διανομείς, οι οποίοι δεν συνδέονταν ούτε μεταξύ τους ούτε με εταιρία του ομίλου UIP, έλαβαν χρηματοδότηση από το ΕΓΔΤ βάσει των αιτήσεών τους που υποβλήθηκαν για την ίδια προθεσμία με τις αιτήσεις των τεσσάρων θυγατρικών της UIP. Οι οικείες προσφεύγουσες μνημόνευσαν επίσης στις αιτήσεις τους — στο σημείο όπου ζητείται να αναφερθούν άλλοι, τυχόν γνωστοί, αιτούντες — τέσσερις από τους έξι διανομείς οι οποίοι έλαβαν χρηματοδότηση καθώς και μία εταιρία η οποία δεν περιλαμβανόταν μεταξύ των υποψηφίων που έγιναν δεκτοί.

100 Το Πρωτοδικείο οφείλει να συμπεράνει ότι οι διανομείς αυτοί είχάν συμφωνήσει για τη διανομή της εν λόγω ταινίας στο μέτρο που απαιτείται από τις κατευθυντήριες γραμμές. Επομένως, δεν ήταν δικαιολογημένη η απόρριψη των αιτήσεων των οικείων θυγατρικών της UIP για τον λόγο ότι δεν είχε δημιουργηθεί νέο δίκτυο τριών τουλάχιστον διαφορετικών διανομέων. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, προκειμένου περί της διανομής της ταινίας «Nostradamus», οι αιτήσεις των οικείων προσφευγουσών ήταν επιλέξιμες για δανειοδότηση.

101 Εντούτοις, ο βασικός λόγος της απορρίψεως των αιτήσεων ήταν ότι η Επιτροπή δεν είχε ακόμη λάβει απόφαση ως προς το μελλοντικό καθεστώς της UIP στην Ευρώπη [(...) και ότι] ήταν αδύνατο να ληφθεί άλλη απόφαση για να μην υπάρξει εμπλοκή με τη διαδικασία [απαλλαγής]. Έστω και αν η Επιτροπή ισχυρίστηκε κατά τη διάρκεια της δίκης ότι η εμπλοκή της UIP σε διαδικασία σχετική με ανανέωση της απαλλαγής, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, δεν συνεπαγόταν, αφεαυτής, την απόρριψη των αιτήσεων από το ΕΓΔΤ και ότι η απόρριψη ήταν δικαιολογημένη λόγω κάποιας αβεβαιότητας ως προς την ικανότητα των θυγατρικών της UIP να προβούν στις αναγκαίες εξοφλήσεις των δανείων, η οποία συνδέεται με το αβέβαιο καθεστώς της UIP, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η απόρριψη των αιτήσεων δανείου οφείλεται σαφώς στο αβέβαιο καθεστώς της UIP και των θυγατρικών της.

102 Βεβαίως, ο αρμόδιος για τα ζητήματα ανταγωνισμού επίτροπος Van Miert υπογράμμισε, με το έγγραφό του προς τον δικηγόρο της UIP, ότι δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ της διαδικασίας που αφορούσε την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης και της διαδικασίας που αφορούσε τη χορήγηση επιδοτήσεων από το ΕΓΔΤ. Εντούτοις, η απάντηση αυτή μπορεί θαυμάσια να ερμηνευθεί, όπως πρότεινε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υπό την έννοια ότι, υπό το ειδικό πρίσμα του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, η έλλειψη, κατά το στάδιο αυτό, αποφάσεως επί της αιτήσεως ανανεώσεως της απαλλαγής, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, την οποία είχε υποβάλει η UIP, δεν εμπόδιζε την ενδεχόμενη χορήγηση της αιτηθείσας επιδοτήσεως, δεδομένου ότι η επιδότηση αυτή δεν θα ασκούσε, ενδεχομένως, καμία επιρροή στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού.

103 Στο στάδιο αυτό της συλλογιστικής, το Πρωτοδικείο κρίνει σκόπιμο να υπενθυμίσει ότι η απαλλαγή της βασικής συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ των τριών μητρικών εταιριών της UIP και προβλέπει την ίδρυσή της ως κοινής θυγατρικής, καθώς και των συμφωνιών που αφορούν τη συνεγασία των εταιριών του ομίλου, έληξε στις 26 Ιουλίου 1993. Όταν το ΕΓΔΤ έλαβε την απόφασή του το 1994, η UIP τελούσε σε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά την ενδεχόμενη ανανέωση της απαλλαγής. Είναι όμως αναμφισβήτητο ότι το μέλλον των θυγατρικών της UIP εξηρτάτο από το μέλλον της μητρικής τους εταιρίας, η οποία δεν μπορούσε, η ίδια, να εξακολουθήσει να υφίσταται ελλείψει ανανεώσεως της απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Υπό τις συνθήκες αυτές, ήταν σαφές ότι οι θυγατρικές αυτές δεν θα ήταν πλέον σε θέση να εξακολουθήσουν τη δραστηριότητά τους εάν η Κοινότητα δεν ανανέωνε την απαλλαγή της UIP.

104 Η κατάσταση της UIP και των θυγατρικών της ήταν τον χρόνο εκείνο απολύτως αβέβαιη και πρόσκαιρη, διότι η απαλλαγή ήταν αναγκαία προκειμένου να επιτραπεί η σύναψη συμφωνίας αντίθετης προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

105 Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι, καίτοι πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής, οι αιτήσεις των θυγατρικών της UIP που αφορούσαν τη διανομή της ταινίας Nostradamus μπορούσαν να απορριφθούν για τον λόγο ότι, καθόσον η Επιτροπή δεν είχε αποφασίσει αν θα ανανέωνε τη χορηγηθείσα στην UIP δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης απαλλαγή, η νομική θέση της εταιρίας αυτής και των θυγατρικών της παρέμενε αβέβαιη. Ειδικότερα, η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ οθρώς εκτίμησαν, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής τους ευχέρειας, ότι, λόγω αυτής ακριβώς της αβεβαιότητας, οι εταιρίες αυτές δεν μπορούσαν να αναγνωρισθούν ως δομές που θα έπρεπε να υποστηριχθούν, έστω και αν είχαν παράσχει όλες τις ασφάλειες εξοφλήσεως των αιτηθέντων δανείων, ιδίως σε περίπτωση αρνήσεως ανανεώσεως της απαλλαγής. Πράγματι, η χορήγηση των δανείων αυτών στις προσφεύγουσες, ενώ ήταν δυνατόν να μην εγκρίνει η Επιτροπή τη δραστηριότητά τους όπως αυτή είχε οργανωθεί κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως — πράγμα το οποίο θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια την εκκαθάρισή τους — δύσκολα θα μπορούσε να συμβιβαστεί, αφενός, με την εύλογη προϋπόθεση κατά την οποία η Επιτροπή δεν μπορούσε να υποστηρίξει δυνητικά ασυμβίβαστες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού δομές και, αφετέρου, με τον βασικό σκοπό του προγράμματος MEDIA που είναι η ενθάρρυνση της αναπτύξεως ισχυρής οπτικοακουστικής ευρωπαϊκής βιομηχανίας ικανής να ανταπεξέλθει σε κάθε πρόκληση. Εξάλλου, η χορήγηση των δανείων στις οικείες προσφεύγουσες υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως θα είχε ως αποτέλεσμα να στερήσει από κάθε κοινοτική χρηματοδότηση άλλες επιχειρήσεις, η δραστηριότητα των οποίων αναμφιβόλως ήταν σύμφωνη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, αφενός, και οι οποίες επιθυμούσαν και μπορούσαν να δημιουργήσουν ή να αναπτύξουν δίκτυο διανομής, αφετέρου.

106 Επομένως, η επίδικη απόφαση πληρούσε τις προϋποθέσεις που έθεσε η απόφαση 90/685 και ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του προγράμματος MEDIA, το οποίο αποσκοπεί κυρίως στην εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργία και την ανάπτυξη δικτύων συνδιανομής στο έδαφος της Κοινότητας.

107 Άλλωστε, ο σκοπός της αυξήσεως της ενδοευρωπαϊκής κυκλοφορίας ταινιών και της όσο το δυνατόν μεγαλύτερης εκμεταλλεύσεως των διαφόρων μέσων διανομής που υπάρχουν ή θα δημιουργηθούν καθώς και της ευρύτερης διάδοσης των ταινιών στην Ευρώπη (άρθρο 2, τρίτη περίπτωση, της αποφάσεως 90/685) δεν μπορεί να επιδιωχθεί παρά στο μέτρο που συμβιβάζεται προς τον σκοπό που η Επιτροπή θεώρησε, εν προκειμένω, ουσιώδη, δηλαδή προς τον σκοπό της εξασφαλίσεως ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργία νέων δικτύων συνδιανομής. Κατά τα λοιπά, τα ποσά που δεν χορηγήθηκαν στις προσφεύγουσες μπορούσαν να τεθούν στη διάθεση άλλων διανομέων και να προωθήσουν έτσι την επίτευξη του εν λόγω σκοπού.

108 Τέλος, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να δεχθεί το επιχείρημα ότι η παράλειψη χορηγήσεως δανείου σε εταιρίες που αποτελούν τμήμα του ομίλου UIP, καθόσον η Επιτροπή δεν είχε αποφασίσει αν θα ανανέωνε τη χορηγηθείσα δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης στην UIP απαλλαγή, συνιστά κατάφωρη διάκριση σε βάρος της UIP υπέρ των λοιπών διανομέων. Πράγματι, ουδείς λόγος συντρέχει να θεωρηθεί ότι το ΕΓΔΤ και η Επιτροπή θα είχαν αντιμετωπίσει διαφορετικά αιτήσεις άλλου ομίλου εταιριών που θα βρισκόταν στην ίδια κατάσταση.

109 Επομένως, οι δύο πρώτοι λόγοι ακυρώσεως που αντλούνται κατ' ουσία από το γεγονός ότι η επίδικη απόφαση δεν συμβιβάζεται προς τις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ και προς τους στόχους του προγράμματος MEDIA στερούνται βάσεως και πρέπει να απορριφθούν.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

110 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι οι αιτιολογικές σκέψεις που περιλαμβάνονται στην επίδικη απόφαση δεν συνιστούν τους πραγματικούς λόγους εκδόσεώς της και ότι δεν είναι έγκυρες.

111 Οι προσφεύγουσες αναφέρονται, κατ' αρχάς, στην προμνημονευθείσα απάντηση του επιτρόπου Van Miert ότι δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ της διαδικασίας που αφορούσε την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης και της διαδικασίας που αφορούσε τη χορήγηση επιδοτήσεων από το ΕΓΔΤ. Ο ισχυρισμός ότι ήταν αδύνατο να εκδοθεί άλλη απόφαση για να μην «υπάρξει εμπλοκή με τη διαδικασία που κίνησε η UIP κατά της Επιτροπής», επειδή οι δανειακές συμβάσεις του ΕΓΔΤ προϋποθέτουν ότι η προβολή σε κινηματογράφους ταινιών οι οποίες έχουν λάβει ενίσχυση εκτείνεται σε περίοδο 5 ετών, είναι, κατά τις προσφεύγουσες, εντελώς ακατανόητος.

112 Όσον αφορά τον λόγο σχετικά με τον σκοπό δημιουργίας δικτύων συνδιανομής με την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες στο παρελθόν ενεργούσαν μεμονωμένα στο εθνικό τους έδαφος, κατά τις προσφεύγουσες, είναι αναληθής, διότι δεν πρόκειται για σκοπό του προγράμματος MEDIA, αλλά απλώς για περιγραφή του ενός εκ των προσδοκωμένων αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων του ΕΓΔΤ.

113 Όσον αφορά τους λόγους που προβλήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, οι προσφεύγουσες διαπιστώνουν, κατ' αρχάς, ότι η έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας δεν μπορεί να καλυφθεί από το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται τους λόγους της αποφάσεως κατά την ένδικη διαδικασία (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 2861). Στη συνέχεια, ισχυρίζονται ότι η ερμηνεία του κανόνα των τριών διαφορετικών διανομέων στην οποία προβαίνει η καθής είναι εσφαλμένη. Είναι επίσης της απόψεως ότι δεν ήταν δυνατόν να υπήρχαν πραγματικές αμφιβολίες όσον αφορά την ικανότητα της UIP να εξοφλήσει ένα δάνειο έστω και αν η απαλλαγή της δεν ανανεωνόταν, διότι ακόμη και αν υποτεθεί ότι η ανησυχία αυτή είναι δικαιολογημένη, υφίστατο ήδη όταν το ΕΓΔΤ αποφάσισε να χορηγήσει δάνειο στη γερμανική θυγατρική της UIP για τη διανομή της ταινίας Fuglekrigen i Kanofleskoven (War of the birds), χωρίς να ζητήσει την παραμικρή ασφάλεια. Οι προσφεύγουσες φρονούν, κατά συνέπεια, ότι ο τελευταίος αυτός λόγος δεν αποτελούσε πραγματική αιτία ανησυχίας.

114 Οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι η προϋπόθεση επαρκούς, σαφούς και πρόσφορης αιτιολογίας που καθιερώνει το άρθρο 190 της Συνθήκης ισχύει τόσο για την εξουσιοδοτούμενη αρχή, το ΕΓΔΤ, όσο και για την εξουσιοδοτούσα αρχή, την Επιτροπή (προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου

Meroni και απόφαση της 4ης Ιουλίου 1963, 24/62, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 909). Επιπλέον, όταν μια απόφαση παρουσιάζει στοιχεία νεωτερισμού, στο θεσμικό όργανο εναπόκειται να αναπτύσσει το σκεπτικό της κατά τρόπο σαφή (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1975, 73/74, Groupement des fabricants de papiers peints κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 457). Οι λόγοι όμως που προβλήθηκαν για την απόρριψη των αιτήσεων των προσφευγουσών είναι απολύτως ανεπαρκείς. Κατά τα λοιπά, έστω και αν, κατά τις κατευθυντήριες γραμμές, το ΕΓΔΤ είχε, σε δεδομένη περίπτωση, το δικαίωμα απορρίψεως των αιτήσεων χωρίς να παράσχει καμία αιτιολογία συναφώς, οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές υπόκεινται, κατά τις προσφεύγουσες, σύτως ή άλλως στη Συνθήκη.

115 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τρίτος αυτός λόγος πρέπει επίσης να απορριφθεί. Εξηγεί ότι η παρατεθείσα στην επίδικη απόφαση αιτιολογία είναι ορθή. Πράγματι, από την εν λόγω απόφαση προκύπτουν αναμφιβόλως, κατά την Επιτροπή, τα δύο σκέλη της αιτιολογίας, ήτοι το πρώτο που αφορά το αβέβαιο καθεστώς της UIP και την αμφίβολη ικανότητά της να εξοφλήσει ένα δάνειο και το δεύτερο που αφορά τη γενική προϋπόθεση που προβλέπει συνεργασία μεταξύ εταιριών οι οποίες στο παρελθόν ενεργούσαν μεμονωμένα, αρχή στην οποία στηρίζεται ο κανόνας των τριών διαφορετικών διανομέων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

116 Πρέπει να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι η έλλειψη ή η ανεπάρκεια αιτιολογίας συνιστά λόγο ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου, διαφορετικό, ως τοιούτο, από τον λόγο που στηρίζεται στην ανακρίβεια της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, ο έλεγχος της οποίας εμπίπτει, αντιθέτως, στην εξέταση του βασίμου της αποφάσεως αυτής.

117 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι από την αιτιολογία πρέπει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εκδίδει την προσβαλλομένη πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατόν στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου για να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους και στον

κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του. Αποτελεί πάγια επίσης νομολογία ότι το ζήτημα κατά πόσον η αιτιολογία μιας αποφάσεως είναι σύμφωνη με τις επιταγές του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να κρίνεται όχι μόνον βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίων που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1995, Τ-95/94, Sytraval και Brink's France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2651, σκέψη 52, και παρατεθείσα νομολογία).

118 Η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως έχει διατυπωθεί ως εξής:

«Στις 5 Δεκεμβρίου 1994, η επιτροπή του ΕΓΔΤ απέρριψε τις αιτήσεις που υπέβαλε η UIP για τις ταινίες Maniaci Sentimentali και Nostradamus, καθόσον η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχαν ακόμη αποφασίσει για το μελλοντικό καθεστώς της UIP στην Ευρώπη. Δεδομένου ότι οι δανειακές συμβάσεις του ΕΓΔΤ στηρίζονται σε πενταετή περίοδο προβολής σε κινηματογράφους των ταινιών οι οποίες έχουν λάβει ενίσχυση, ήταν αδύνατον να ληφθεί άλλη απόφαση για να μην υπάρξει εμπλοκή με την κατά νόμο διαδικασία που κίνησε η UIP κατά της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Επιπλέον, η επιτροπή του ΕΓΔΤ φρονεί ότι η UIP δεν εξυπηρετεί πλήρως τους σκοπούς του προγράμματος MEDIA όπως περιγράφονται κατωτέρω:

"(...) δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων εκάστη των οποίων στο παρελθόν ενεργούσε μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος" (πρόγραμμα δράσεως για την προώθηση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας MEDIA 1991-1995).»

119 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι το πρώτο τμήμα της αιτιολογίας αναφέρεται, με επαρκή σαφήνεια, στη διαδικασία απαλλαγής που εκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής ως λόγο απορρίψεως. Καίτοι η διατύπωση του κειμένου της αποφά-

σεως δεν είναι αρκούντως ακριβής, οι προσφεύγουσες δεν ήταν δυνατόν να έχουν καμία αμφιβολία όσον αφορά τη σημασία της. Ήταν αναμφιβόλως γνωστό σε όλη την κινηματογραφική βιομηχανία και βεβαίως στις θυγατρικές της UIP ότι η UIP είχε ζητήσει την ανανέωση της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Εξάλλου, όταν το ΕΓΔΤ εξέθεσε ότι δεν μπορούσε να «εμπλακεί» στη διαδικασία αυτή, ήταν εύλογο ότι οι προσφεύγουσες έπρεπε να αντιληφθούν ότι μια οντότητα, όπως η UIP, η οποία μετέχει σε διαδικασία εφαρμογής των άρθρων περί ανταγωνισμού, δεν μπορεί ούτε άμεσα ούτε έμμεσα, μέσω των θυγατρικών της, να λάβει δάνειο στα πλαίσια του προγράμματος MEDIA.

120 Όσον αφορά το δεύτερο τμήμα της αιτιολογίας, ο ισχυρισμός ότι «η UIP δεν εξυπηρετούσε πλήρως τους σκοπούς του προγράμματος MEDIA [(...) που αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην ενθάρρυνση] της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων εκάστη των οποίων στο παρελθόν ενεργούσε μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος» πρέπει ευλόγως να ερμηνευθεί ως αναφορά στον κανόνα κατά τον οποίο τουλάχιστον τρεις διαφορετικοί διανομείς πρέπει να συμφωνήσουν για τη δημουργία νέου δικτύου συνεργασίας και στο γεγονός ότι το δίκτυο που σχημάτιζαν οι θυγατρικές της UIP, χωρίς συμμετοχή άλλων εταιριών, δεν πληρούσε την προϋπόθεση αυτή.

121 Ειδικότερα, όσον αφορά το γεγονός ότι ο σκοπός αυτός δεν διατυπώνεται ρητώς στην απόφαση 90/685, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι η εν λόγω απόφαση πολλαπλώς διαπνέεται από τον σκοπό ενθαρρύνσεως των νέων επαφών και της συνεργασίας μεταξύ διανομέων εγκατεστημένων σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες (βλ. ανωτέρω σκέψεις 86 και 88). Ως προς το γεγονός ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής για την οπτικοακουστική πολιτική δεν δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* πρέπει να τονισθεί ότι η εν λόγω ανακοίνωση δεν ήταν εμπιστευτική και ότι εύκολα μπορούσε να ζητηθεί από την Επιτροπή. Οι προσφεύγουσες διέθεταν αναμφιβόλως αντίγραφο της ανακοινώσεως αυτής διότι παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους επιμελείς επιχειρηματίες του σαφώς καθορισμένου αυτού τομέα και διότι είχαν οι ίδιες διαπιστώσει με το δικόγραφο της προσφυγής τους ότι η φράση που περιλαμβάνεται στην επίδικη απόφαση προερχόταν ακριβώς από το έγγραφο αυτό. Η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως,

εξεταζόμενη υπό το φως των επισήμων αυτών εγγράφων, είναι επομένως ακόμη περισσότερο σαφής και πληροί τις προϋποθέσεις της Συνθήκης και της πάγιας νομολογίας όσον αφορά την αιτιολογία των βλαπτικών πράξεων.

122 Επομένως, η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως πρέπει, υπό τις συνθήκες αυτές, να θεωρηθεί επαρκής.

123 Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι ούτε ο τρίτος λόγος ακυρώσεως μπορεί να γίνει δεκτός.

124 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή στην υπόθεση Τ-85/95 πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

125 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν στην προσφυγή Τ-85/95 και η Επιτροπή ζήτησε να καταδικασθούν στα δικαστικά έξοδα, πρέπει να ορισθεί ότι οι προσφεύγουσες φέρουν το σύνολο των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-85/95.

126 Δυνάμει της παραγράφου 6 του ιδίου άρθρου, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης το Πρωτοδικείο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κατήργησε τη δίκη όσον αφορά την προσφυγή Τ-369/94. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, προκειμένου περί του διακανονισμού των εξόδων, το αποτέλεσμα αυτό πρέπει, εν προκειμένω, να εξομοιωθεί προς απόρριψη της προσφυγής. Για τον λόγο αυτό αποφασίζει ότι οι προσφεύγουσες πρέπει να φέρουν και το σύνολο των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-369/94.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Καταργεί τη δίκη ως προς την προσφυγή Τ-369/94.

2) Απορρίπτει την προσφυγή Τ-85/95.

3) Οι προσφεύγουσες φέρουν το σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Saggio Tiili Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Φεβρουαρίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

A. Saggio